

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 3029/24
29.7.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ане Поповић, председника већа, Зорице Јовановић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Невија Вергаш, адвокат из Београда, Милутина Миланковића бр.56, против туженог Предузећа за саобраћај, туризам и трговину “Фудекс”, са седиштем у Београду, Балканска бр.47, чији су пуномоћници Михајло Бакрач и Милош Цвијић, адвокати из Београда, Нушићева бр.7а, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 3744/22 од 1.3.2024.године, у седници већа одржаној дана 29.7.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог, па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 3744/22 од 1.3.2024.године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3744/22 од 1.3.2024.године, ставом првим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: на име претрпљених физичких болова износ од 250.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 168.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због наружености износ од 80.000,00 динара, на име накнаде због умањења животне активности износ од 450.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 1.3.2024.године, као дана доношења пресуде, до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 665.612,50 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба туженог неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд у Београду, као другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на правилност и законитост ожалбене пресуде.

Према стању у списима првостепени суд је у овој ствари донео пресуду П1 4449/13 од 15.9.2021.године, којом је у ставу првом изреке, дозвољено објективно преиначење тужбе. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати на име претрпљених физичких болова износ од 250.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 168.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због наружености износ од 80.000,00 динара, на име накнаде због УЖА износ од 450.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 15.9.2021.године. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због наружености за износ од још 20.000,00 динара, на име претрпљеног страха за износ од још 32.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 15.9.2021.године до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да суд обавезе туженог да исплати тужиоцу по основу умањења радне способности од 35% телесне повреде и оштећења здравља због повреде на раду, износ од 250.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе, до исплате. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка. Решењем Апелационог суда у Београду Гж1 688/22 од 2.12.2022.године потврђено је решење садржано у ставу првом изреке пресуде П1 4449/13 од 15.9.2021.године, а жалба туженог је у том делу одбијена као неоснована, док је у ставу другом и петом изреке, наведена пресуда укинута и предмет је упућен истом суду на поновно суђење. Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, произилази да је тужилац радио код туженог у периоду од 16.11.2008.године, до 1.4.2013.године, на радном месту возач аутобуса, када му је радни однос престао на основу споразума о престанку радног односа. Тужилац је претрпео повреду на раду дана 7.11.2012.године, око 20 часова, када је, кренувши да затвори врата од аутобуса, превидео постојање канала критичном приликом који није био ограђен стубовима и ланцем, тако што је до наведеног места дошао пролазећи између паркираних аутобуса који су били међусобно удаљени један метар. У том моменту је била ноћ, расвета паркинга је била релативно слаба, тужилац је пролазио између паркираних аутобуса који су високи четири метра, а који су се налазили на међусобној удаљености од само један метар што је значајно умањивало видљивост канала у који је тужилац упао. До пада тужиоца дошло је тако што се

тузилац кретао између аутобуса и није опазио да је мањи део канала, преко којег је био паркиран аутобус, био отворен. Оценом исказа тужиоца као парничне странке и сведока ББ и ВВ, првостепени суд је утврдио да канал у који је тужилац упао није био ограђен стубовима и ланцем, да је на једном делу канала био постављен други аутобус који није возио тужилац и није покривао цео канал, с обзиром да се иза задњег дела аутобуса, а да би мајстори могли да уђу у канал, оставља празан простор у који је тужилац упао, да канал није био осветљен, да се предметна повреда десила око 20 часова, да је већ пао мрак. Тадашњи законски заступник тужене, је такође, потврдио да се код туженог у пирниципу не ограђују канали јер преко њих перманентно прелазе аутобуси. Након спорног догађаја, наредног дана, канал у који је тужилац упао је ограђен, али критичне вечери није био.

У даљем току поступка, из налаза и мишљења вештака ортопеда-трауматолога, Игора Елеза, утврђено је да је услед спорног догађаја тужилац задобио тешке телесне повреде у виду вишеделног прелома чашице десног колена са померањем уломака, прелом јагодичне кости лица десно, прелом носне кости са померањем уломака и разделно нагњечне ране у пределу носа и у пределу десне стране чеоног дела главе, што се квалификује као тешка телесна повреда, а након чега је извршена хируршка интервенција два пута. Тужилац је непосредно након повређивања у првих 12 часова трпео болове јаког интензитета, затим следећих 12 часова средњег до јаког интензитета, следећа 3 дана болове средњег до јаког интензитета, потом наредних 7 дана средњег интензитета. До истека првог месеца болови су били слабог до средњег интензитета. До спровођења физикалне терапије, тужилац је имао сталне болове слабог интензитета. Приликом спровођења физикалне терапије болови су се појачавали, па су прва 3 дана били средњег интензитета, следећих 10 дана слабијег до средњег интензитета, до тренутка извођења мануелног захвата у виду добијања већег обима покрета у условима анестезије, болови су били слабијег интензитета, у првих 12 часова након спроведеног “редресмана десног колена”, болови су били јаког интензитета, а следећих 12 часова средњег до јаког интензитета. Следећа 3 дана болови су били средњег интензитета. До почетка физикалног третмана болови су били слабијег до средњег интензитета. У току физикалног третмана у првих 3 дана појачавали су се и били средњег интензитета, следећих 7 дана слабијег до средњег, а до краја физикалног третмана болови су били слабијег интензитета. Тужилац има и даље повремене болове слабијег интензитета првог и другог степена, који се интензивирају при ходу низ степенице, покушају чучња, промени времена и код тужиоца са ортопедске стране у односу на повреду десног колена постоји умањење животне активности 10% , које се огледа у смањеној покретљивости десног колена. Код тужиоца постоји наруженост средњег степена, која се огледа у присуству једног хиперпигментисаног оперативног ожилка на предњој страни десног колена величине 10x0,5 центиметара и дискретног храмања на десну ногу при ходу. Даље је током поступка, из налаза и мишљења судског вештака специјалисте максиофацијалне хирургије, Милована Димитријевића од 11.5.2018.године, утврђено да су код тужиоца болови приликом повређивања били високог интензитета у трајању од једног дана, у даљем току лечења средњег интензитета у трајању од 3 до 4 дана и ниског интензитета у укупном трајању од 10 дана. Повремена нелагодност и болови ниског интензитета су присутни, посебно при промени времена, ниској температури, више месеци након повреде. Ожилјак на кожи носа не узрокује естетску наруженост. Деформација носне пирамиде, као последица

предметног догађаја повреде задобијене 7.11.2012.године, узроковала је промену облика носне пирамиде и минималну естетску наруженост. Код тужиоца постоји умањење животне активности 15% са стране максиофацијалног вештачења. Затим је, из налаза и мишљења судског вештака психијатра Чедо Миљевића, првостепени суд је утврдио да је критичном приликом код тужиоца постојао примарни страх високог интензитета током пар сати након настале повреде, а након неколико сати долази до смањења интензитета страха, односно јавља се страх средње јачине, који повремено постаје страх високог интензитета, што зависи од болова и тока опоравка, а који траје до хируршке интервенције. Пред хируршку интервенцију страх поново постаје јак везан за прогнозу и страх од исхода операције. Након операције прва 2 дана страх је поново јак, онда прелази у страх средњег интензитета и траје до наредних месец дана. Након тога страх прелази у страх слабог интензитета који траје до следеће операције, када поново достиже висок ниво и траје након операције један дан. Око наредних месец дана страх је средњег интензитета, да би након тога прешао у страх благог интензитета. После годину дана од повреде страх прелази у посттрауматски стресни поремећај и манифестује се карактеристичним симптомима и посебно након кошмарних снова поново постаје јак, да би се након дан-два смањило, које стање се одражава и даље и истовремено долази до развоја депресије која има карактеристике рекурентног депресивног поремећаја психотичног квалитета умереног интензитета. Код тужиоца постоји умањење животне активности са психијатријског аспекта 20% трајно. Из усаглашеног налаза и мишљења судских вештака, првостепени суд је утврдио да код тужиоца постоји умањење животне активности од 35% са аспекта свих наведених повреда и њихових последица.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, нашавши да је тужени одговоран за штету коју је тужилац претрпео дана 7.11.2012.године, јер је повреда тужиоца настала у директној узрочно-последичној вези са радом тужиоца у небезбедној средини, а за шта је у складу са чланом 9 Закона о безбедности и здрављу на раду одговорна тужени, јер канал у који је тужилац упао спорном приликом није био ограђен стубовима и ланцем услед чега је радни простор којим се тужилац кретао био небезбедна средина за обављање рада. Током поступка, тужени није доказала да је канал на други начин био обележен светлосном или другом сигнализацијом. Тужени до закључења главне расправе није у смислу члана 231 ЗПП-а доказао да је донео акт о процени ризика у смислу члана 13 став 1 Закона о безбедности и здрављу на раду, а није доказао ни да је спровео мере за безбедан и здрав рад у радној средини. Првостепени суд је закључио да се пропусти туженог састоји у недоношењу акта о процени ризика, пропуштању да тужилац обезбеди за здрав и безбедан рад у радној околини у којој постоје канали за оправку возила, те пропуштању да канал у који је тужилац упао ограда стубовима и ланцем, чиме је сагласно члану 154 став 1 ЗОО скривио настанак штете. Истовремено, првостепени суд на основу изведених доказа, није утврдио чињенице које би довеле до ослобађања од одговорности туженог за насталу штету. Осим по основу кривице, тужени је одговоран за настанак штете тужиоцу и по правилима објективне одговорности јер канал дубине два метра, нарочито у ситуацији када није прописно обележен и осветљен, по оцени првостепеног суда, представља опасну ствар за коју одговора њен ималац. Тужилац је доказао постојање штете и везу са опасном ствари, док се узрочност у смислу закона претпоставља, па је и због ових разлога тужбени

захтев тужиоца усвојен. Тужени у току поступка није доказао разлог искључења објективне одговорности у смислу члана 177 ЗОО, а кривица се претпоставља, због тога по оцени првостепеног суда, нема сметњи за конституисање одговорности туженог у складу са чланом 173 и 174 ЗОО. По налажењу првостепеног суда допринос тужиоца настанку штете износи 20%, из разлога што је тужилац, с обзиром на природу његовог посла, био дужан да своје радне обавезе извршава са посебном пажњом, а имајући у виду да је засновао радни однос код туженог од 16.11.2008.године, да је до предметне повреде дошло 7.11.2012.године, те да је тужиоцу морало бити познато постојање канала у гаражи за аутобусе, у који је упао, јер се свакодневно кретао тим тереном. Висина нематеријалне штете одмерена је сходно члану 200 ЗОО, умањена за утврђени допринос тужиоца од 20% настанку штете и досуђена у границама опредељеног тужбеног захтева тужиоца, са законском затезном каматом сходно члану 277 ЗОО и члану 2 Закона о затезној камати.

За донету одлуку првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и овај суд, због чега је ожалбена пресуда потврђена.

Одредбом члана 164 Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.24/05...54/09), прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом.

Одредбом члана 173 Закона о облигационим односима, прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете. Одредбом члана 174 истог закона је прописано, да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њоме бави. Одредбом члана 177 став 1 и 3 истог закона, прописано је да се ималац ослобађа одговорности ако докаже да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, ни избећи или отклонити. Ималац се ослобађа одговорности делимично, ако је оштећеник делимично допринео настанку штете.

Према одредби члана 200 истог Закона, за претрпљене физичке болове, претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде части, угледа, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству.

Супротно наводима жалбе, правилно је првостепени суд применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца. Одговорност послодавца за штету по основу кривице постоји, када узроци штете леже у пропустима послодавца да се осигурају безбедни услови рада. Како је тужени-послодавац пропустио да осигура безбедне услове за рад запослених и да на адекватан начин обезбеди канал у гаражи за аутобусе у који је тужилац упао спорном приликом (а што је учинио након спорног догађаја), те како је пропустио да обучи тужиоца за здрав и безбедан рад и да донесе акт о процени ризика у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, правилно је првостепени суд нашао да је тужени одговоран за штету коју је тужилац претпрео.

Осим тога, неограђени и необележени канал који се налази у гаражи на отвореном, у радној средини тужиоца, а који није адекватно обезбеђен ланцима, светлосном или другом сигнализацијом, у ноћним и кишовитом условима, у близини других аутобуса високих четири метра који умањују видљивост, и по становишту овог суда, представља опасну ствар која носи повећан ризик од повређивања. Правилно је, стога, првостепени суд нашао да је одговорност туженог заснована и на правилима објективне одговорности, јер је тужени за исту одговоран као ималац опасне ствари.

Кад се имају у виду све околности овог случаја, а наиме чињеница да је тужилац повређен на раду, те његове године живота (рођен 1963. године), водећи при томе рачуна и о значају повређеног добра, али и о циљу којем ова врста накнаде служи, а наиме да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, правилно је првостепени суд применом одредби чл. 164 Закона о раду и чл. 200 Закона о облигационим односима тужиоцу као правичну накнаду нематеријалне штете, а према ценама и критеријумима важећим на дан пресуђења, одмерио и досудио износе из става првог изреке ожалбене пресуде, са припадајућом законском затезном каматом, што је у складу са чл. 277 ст. 1 ЗОО, при чему је укупан износ штете умањено за 20 % колико је нашао да је тужилац допринео насталој штети у смислу чл. 192 ЗОО.

Неоснован је навод жалбе да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, с обзиром да је изрека пресуде разумљива и непротивречна разлозима наведеним у образложењу.

Са тим у вези, неосновано се указује у жалби да првостепени суд није утврдио у чему се састоји допринос тужиоца, јер је допринос тужиоца правилно утврђен и образложен према свим околностима случаја.

Жалбени наводи којима се указује да је тужилац у конкретном случају поступао са крајњом непажњом, да се нико до сада није повредио на исти начин као тужилац, су наводи који су већ истицани током првостепеног поступка и правилно оцењени, а у жалби се понављају.

Такође, неоснован је навод жалбе да је првостепени суд непотпуно утврдио чињенично стање и самим тим погрешно применио материјално право, с обзиром да је првостепени суд, након изведених и оцењених доказа, сходно члану 8 ЗПП, правилно и потпуно утврдио чињенично стање и применио материјално право, те навео разлоге које у свему прихвата и другостепени суд у поступку жалбене контроле. Осим тога, пуномоћник туженог, присутан на рочишту на којем је главна расправа закључена, није истакао предлоге за допуну доказног поступка.

При доношењу одлуке другостепени суд је ценио и остале наводе из жалбе, али је нашао да нису од утицаја на правилност ожалбене пресуде, док је висина накнаде нематеријалне штете одмерена у складу са одредбама члана 200 ЗОО и члана 232 ЗПП.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета

правилном применом чл. 153 и 154 ЗПП, а њихова висина одмерена у складу са Тарифом о наградама и накнади трошкова за рад адвоката, Законом о судским таксама и трошковима вештачења.

Другостепени суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, јер тужени са жалбом није успео.

На основу изложеног, применом одредби члана 390 ЗПП-а и члана 165 став 1 ЗПП-а (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20) Апелациони суд у Београду је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Ана Поповић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**